

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 658.14.011.1

Коваленко Дмитро Іванович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

Коваленко Дмитрий Иванович

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры финансов и финансово-экономической безопасности
Киевский национальный университет технологий и дизайна*

Kovalenko Dmytro

*PhD, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Finances and Financially and Economic Security
Kyiv National University of Technology and Design*

Балига Тетяна Сергіївна

Київський національний університет технологій та дизайну

Балыга Татьяна Сергеевна

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Balyga Tatyana

Kyiv National University of Technology and Design

**ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА
ОЦІНКА**

**ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: СУЩНОСТЬ И
ОЦЕНКА**

**FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE: ESSENCE AND
EVALUATION**

Анотація. В статті розглядаються теоретико-методичні аспекти фінансової стабільності підприємства. Досліджені наукові підходи щодо визначення сутності сутність стабільності підприємства. З'ясовано, що економічна сутність категорії фінансова стабільність передбачає сукупність економічних відносин. Встановлено, що оцінка рівня фінансової стабільності дозволяє не тільки отримати інформацію щодо фінансової стійкості підприємства на даний момент, але й проаналізувати його короткострокові та довгострокові перспективи щодо можливості покриття активами зобов'язань підприємства та встановити рівень платоспроможності підприємства. Виявлено, що фінансова стабільність підприємства забезпечується, насамперед, необхідним рівнем його фінансової стійкості, загальне оцінювання якої передбачає визначення стійкості джерел формування капіталу; ресурсної стійкості; стійкості управління. Аналіз методичного забезпечення дозволив обґрунтувати, що для оцінки рівня фінансової стабільності слід зосередити увагу не стільки на їх кількісних значеннях, які підвладні значним коливанням в теперішніх умовах економічної кризи, скільки на їх динаміку. В результаті була обрана модель оцінки рівня фінансової стабільності з урахуванням потенційних можливостей розвитку підприємства у довгостроковій перспективі. Встановлено, що підприємства досягатимуть фінансової стабільності за умови стійкого економічного росту, належного рівня фінансової стійкості та забезпечення фінансової рівноваги в короткостроковому та довгостроковому періодах. Окреслені заходи, які дозволяють досягти фінансової стабільності підприємства на основі використання методів та інструментів сучасного менеджменту, своєчасної реакції на зміни зовнішнього середовища та перспективного бачення майбутнього розвитку підприємства.

Ключові слова: фінансова стабільність, фінансова рівновага, фінансова стійкість, фінансовий стан, ліквідність, платоспроможність

Аннотация. В статье рассматриваются теоретико-методические аспекты финансовой устойчивости предприятия. Исследованы научные подходы к определению сущности устойчивости предприятия. Обосновано, что экономическая сущность категории финансовая стабильность предполагает совокупность экономических отношений. Установлено, что оценка уровня финансовой стабильности позволяет не только получить информацию о финансовой устойчивости предприятия на данный момент, но и проанализировать его краткосрочные и долгосрочные перспективы возможности покрытия активами обязательств предприятия и установить уровень платежеспособности предприятия. Выявлено, что финансовая устойчивость предприятия обеспечивается, прежде всего, необходимым уровнем его финансовой устойчивости, общая оценка которой предусматривает определение устойчивости источников формирования капитала; ресурсной устойчивости; устойчивости управления. Анализ методического обеспечения позволил обосновать, что для оценки уровня финансовой стабильности следует сосредоточить внимание не столько на их количественных значениях, которые подвластны значительным колебаниям в нынешних условиях экономического кризиса, сколько на их динамике. В результате была выбрана модель оценки уровня финансовой стабильности с учетом потенциальных возможностей развития предприятия в долгосрочной перспективе. Установлено, что предприятия будут достигать финансовой стабильности при условии устойчивого экономического роста, надлежащего уровня финансовой устойчивости и обеспечения финансового равновесия в краткосрочном и долгосрочном периодах. Указаны мероприятия, позволяющие достичь финансовой стабильности предприятия на основе использования методов и инструментов современного менеджмента, своевременной реакции на изменения внешней среды и перспективного видения развития предприятия.

Ключевые слова: финансовая стабильность, финансовое равновесие, финансовая устойчивость, финансовое состояние, ликвидность, платежеспособность.

Summary. *The article deals with theoretical and methodical aspects of financial stability of the enterprise. Investigated scientific approaches to the definition of the essence of the enterprise stability. It is revealed that the economic essence of the category of financial stability involves a set of economic relations. It is established that the assessment of the level of financial stability allows not only to obtain information on the financial stability of the enterprise at the moment, but also to analyze its short-term and long-term prospects regarding the possibility of covering assets of the obligations of the enterprise and establish the level of solvency of the enterprise. It is revealed that the financial stability of the enterprise is ensured, first of all, by the necessary level of its financial stability, the general assessment of which involves determining the stability of sources of capital formation; resource sustainability; stability control. Analysis of methodological support allowed to justify that to assess the level of financial stability should focus not so much on their quantitative values, which are subject to significant fluctuations in the current conditions of the economic crisis, how much on their dynamics. As a result, a model for assessing the level of financial stability was chosen, taking into account the potential opportunities for enterprise development in the long run. It is established that enterprises will achieve financial stability provided they have stable economic growth, an adequate level of financial stability and a financial equilibrium in the short and long term. Outlined measures that allow achieving financial stability of the enterprise on the basis of the use of methods and tools of modern management, timely response to changes in the environment and a perspective vision of the future development of the enterprise.*

Key words: *financial stability, financial equilibrium, financial stability, financial status, liquidity, solvency.*

Постановка проблеми. Забезпечення фінансової стабільності є ключовим завданням, що постає перед суб'єктами господарювання, особливо в сучасних нестабільних фінансових і політичних умовах. Найактуальнішими завданнями для економіки України є створення необхідних умов для гармонійного розвитку та формування сприятливого бізнес-клімату задля забезпечення стабільного функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання та активізації інвестиційного клімату.

Попередження кризового стану суб'єктів господарювання можливо за своєчасного та систематичного оцінювання рівня їх фінансової стабільності і спроможності до подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням стабільної діяльності та розвитку суб'єктів господарювання присвятили свої дослідження значна кількість зарубіжних та вітчизняних науковців. В більшості випадків акцентується увага на проблематиці оцінки та забезпечення фінансової стійкості підприємства (І. М. Боярко, О. В. Дейнека, І.О. Школьник [1], Т.М. Джигар, Г.Ю. Міщук, О.О. Шишкіна [2], Г.В. Савицька [3], В.П. Савчук [4], В.М. Серединська, Р.В. Федорович [5], А.Д. Шеремет [6] та ін.). Окремі автори, розширюючи межі дослідження, акцентують увагу на тому, що фінансова стійкість лише один із аспектів фінансової стабільності підприємства (М.Д. Білик [7], І.О. Бланк [8], М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов, М.Г. Чумаченко В.О. [9]). При цьому залишаються недостатньо розглянутими інші складові фінансової стабільності, резерви її забезпечення на підприємствах.

Метою статті є дослідження сучасних підходів до оцінки рівня фінансової стабільності підприємств та розробки напрямів її забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стабільний розвиток будь-якого суб'єкта господарювання має базуватись на ефективному менеджменті.

Стабільність доцільно розглядати як міцність та надійність цілісної системи, яка спроможна ефективно адаптуватись до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів та підтримувати заданий рівень розвитку. Дану категорію розглядають через призму понять «стійкість» та «надійність». При цьому основною характеристикою стійкості є рівновага, надійності – безпомилковість. Надійність, стійкість та стабільність є взаємозалежними категоріями, які спроможні забезпечити ефективність функціонування певного об'єкту і системи в цілому [1, с. 123-129].

Якщо розглядати поняття стабільності з точки зору стану фінансів, то забезпечення фінансової стабільності потребує системного підходу до всіх складових фінансової системи у їх взаємодії та під впливом факторів, породжених економічними процесами.

Сучасний економічний словник [2] узагальнено трактує стабільність як «...фінансове положення підприємства, господарська діяльність якого забезпечує в нормальних умовах виконання всіх його зобов'язань перед робітниками, іншими організаціями, державою завдяки достатності доходів і відповідності доходів і витрат».

Білик М.Д. вводить у визначення поняття фінансової стабільності необхідність збереження достатнього рівня фінансової стійкості, забезпечення фінансової рівноваги та необхідність їх збереження в довгостроковій перспективі [3]. Такий підхід підтверджує наявність наукових тверджень, за яких фінансова стабільність підприємства забезпечується, насамперед, необхідним рівнем його фінансової стійкості.

Інші автори, навпаки, вважають фінансову стійкість індикатором постійного стабільного перевищення доходів над витратами, вільного маневрування грошовими коштами підприємства, здатності шляхом ефективного їх використання забезпечувати безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також затрати на його розширення і оновлення [4].

Аналіз фінансової стійкості здійснюється з метою оцінювання готовності підприємства до погашення свої боргів та його незалежності з фінансової сторони [5].

Такий аналіз дозволяє не тільки отримати інформацію щодо фінансової стійкості підприємства на даний момент, але й проаналізувати його короткострокові та довгострокові перспективи щодо можливості покриття активами зобов'язань підприємства та встановити рівень платоспроможності підприємства [6]. При цьому загальне оцінювання фінансової стійкості передбачає визначення: стійкості джерел формування капіталу; ресурсної стійкості; стійкості управління [7].

Проведемо коефіцієнтний аналіз ліквідності ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки в табл. 1.

Таблиця 1

Аналіз показників ліквідності ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017-2016 рр.	2017-2015 рр.
Коефіцієнт покриття (поточної, загальної ліквідності)	0,5	0,4	0,5	0,1	-0,02
Коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності	0,5	0,4	0,5	0,1	-0,02
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,01	0,00	-0,01	0,00
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	-8272,1	-7058,3	-6859,3	199	1412,8

За результатами дослідження констатуємо, що баланс ТОВ «ЮТЕК» протягом 2015-2017 рр. є умовно ліквідним. Це означає, що за рахунок швидколіквідних активів підприємство може частково погасити заборгованість.

Проведемо аналіз фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 рр. в табл. 2.

Таблиця 2

**Аналіз показників фінансового стану та платоспроможності ТОВ
«ЮТЕК» за 2015-2017 роки**

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Коефіцієнт платоспроможності	0,1	0,2	0,2	-0,02	0,1
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,1	0,2	0,2	-0,02	0,1
Коефіцієнт фінансової залежності	0,9	0,8	0,8	0,02	-0,1
Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левериджу)	8,3	3,5	4,0	0,5	-4,3
Коефіцієнт загальної платоспроможності	1,1	1,3	1,3	0	0,2
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	1	0	0
Коефіцієнт участі акціонерного капіталу	0,5	0,7	0,6	-0,1	0,1

Підсумовуючи дослідження зазначимо, що фінансовий стан підприємства є нестійким і потребує покращення, про що свідчить значення показника фінансової стійкості 0,2. Основний капітал сформований за рахунок власних джерел фінансування. Основні засоби придатні для використання в господарській діяльності.

Проведемо аналіз ефективності використання оборотного капіталу.

Таблиця 3

Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Власний оборотний капітал, тис. грн.	-8272,1	-7058,3	-6859,3	199,0	1412,8
Коефіцієнт маневреності власних коштів	-4,0	-2,2	-2,0	2,0	0,2
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,4	-0,5	-0,4	0,1	0,03

Власний оборотний капітал протягом усіх періодів має від'ємне значення, але брак власного оборотного капіталу щороку скорочується. Тому коефіцієнт маневреності власних коштів та коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом також мають від'ємні значення, але спостерігається їх позитивна динаміка.

Проведемо аналіз показників ділової активності ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 рр. в табл. 4.

Таблиця 4

Аналіз показників ділової активності ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Коефіцієнт оборотності активів	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
Тривалість обороту активів, днів	2105,8	3668,0	1377,9	-2290,1	-727,8
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,2	0,3	0,8	0,5	0,5
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	1525,5	1395,2	471,7	-923,6	-1053,9
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	1658,3	3091,2	1086,6	-2004,6	-571,7

Зазначимо, що період погашення дебіторської заборгованості менший періоду погашення кредиторської в 2017 році, що є задовільним показником, який свідчить про те, що підприємство за цей період вивільняє кошти та за їх рахунок погашає кредиторську заборгованість. Період погашення кредиторської заборгованості 1086,6 днів, що на 2004,6 днів менше показника 2016 року. Проте значення цих показників свідчить про низьку ділову активність підприємства, що є перепорою його розвитку.

Переважає більшість промислових підприємств для оцінки ефективності своєї підприємницької діяльності використовують показники рентабельності. Розрахуємо показники рентабельності капіталу підприємства. Даний показник розраховується відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу (активів) підприємства. Проведемо його дослідження в табл. 5.

Таблиця 5

Аналіз рентабельності капіталу (активів) ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Середньорічна вартість капіталу, тис. грн.	24037,4	16807,7	15729,0	-1078,8	-8308,4
Чистий прибуток, тис. грн.	2240,5	1170,8	193,4	-977,4	-2047,1
Рентабельність капіталу, %	9,3	7,0	1,2	-5,7	-8,1

За даними таблиці видно, що рентабельність капіталу в 2016 році знизилось з 9,3% до 7,0%, а в 2017 році його значення додатково знизилось до 1,2% ($193,4 / 15729,0 * 100$). За досліджуваний період відбулося зменшення показника на 8,1%.

Не менш важливим показником є рентабельність власного капіталу. Він визначається як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу. Проведемо дослідження власного капіталу в табл. 6.

Таблиця 6

Аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	5107,7	2643,2	3325,5	682,3	-1782,3
Чистий прибуток, тис. грн.	2240,5	1170,8	193,4	-977,4	-2047,1
Рентабельність власного капіталу, %	43,9	44,3	5,8	-38,5	-38,0

За результатами дослідження видно, що рентабельність власного капіталу за досліджуваний період зменшилась на 38,0%. В 2017 році на кожну гривню власного капіталу отримано лише 5,8 коп. чистого прибутку.

Проведемо аналіз залученого (позичкового капіталу) в табл. 7.

Аналіз рентабельності залученого капіталу ТОВ «ЮТЕК» за 2015-2017 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення	
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2017 від 2016 рр.	2017 від 2015 рр.
Середньорічна вартість залученого капіталу, тис. грн.	18929,7	14164,5	12403,5	-1761	-6526,2
Чистий прибуток, тис. грн.	2240,5	1170,8	193,4	-977,4	-2047,1
Рентабельність залученого капіталу, %	43,9	44,3	5,8	-38,5	-38,0

Рентабельність залученого капіталу в 2015-2016 збільшилась до 44,3%, однак, в 2017 році значення показника знизилось до 5,8%. В цілому за досліджуваний період відбулося зменшення показника на 38,0%.

Тобто, показники фінансового стану ТОВ «ЮТЕК» свідчать про негативну динаміку, тобто про погіршення рівня його фінансової стабільності.

Проте, лише фактичні дані щодо фінансового стану підприємства не можуть бути використані для остаточної оцінки фінансової стабільності. Існують різні методичні підходи до визначення показника, які дозволяють кількісно оцінювати ступінь фінансової стабільності, але більшість з них не враховують потенційні можливості забезпечення стабілізації фінансового стану в довгостроковій перспективі. Тому для оцінки фінансової стабільності аналізованого підприємства нами обрана модель, в основу якої покладений принцип об'єднання та інтегрування наступних показників:

1) Коефіцієнт стійкого економічного росту ($Gr \Rightarrow \max$), який відображує можливий темп приросту обсягів діяльності, який не порушує фінансової рівноваги підприємства.

$$Gr = \frac{ЧП \cdot ККП \cdot A \cdot КОa}{ОР \cdot ВК}$$

де

ЧП – сума чистого прибутку підприємства;

ККП – коефіцієнт капіталізації чистого прибутку;

А – вартість активів підприємства;

КОа – коефіцієнт оборотності активів;

ОР – обсяг реалізації продукції;

ВК – вартість власного капіталу підприємства [8, с. 510].

2) Узагальнюючий показник фінансової стійкості підприємства ($\Phi_c > 0$), який визначається наступним чином:

$$\Phi_c = \frac{(1 + 2K_{д.п} + 3z_{в.о.к} + \frac{1}{K_{з.с}} + K_{р.в} + K_{п.а})^1}{(1 + 2K_{д.п} + 3z_{в.о.к} + \frac{1}{K_{з.с}} + K_{р.в} + K_{п.а})^0} - 1$$

де

$K_{д.п}^1, K_{д.п}^0$ — коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів у звітному та попередньому періодах;

$z_{в.о.к}^1, z_{в.о.к}^0$ — коефіцієнт забезпечення матеріальних запасів власними оборотними коштами у звітному та попередньому періодах;

$K_{з.с}^1, K_{з.с}^0$ — коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів у звітному та попередньому періодах;

$K_{р.в}^1, K_{р.в}^0$ — коефіцієнт реальної вартості майна;

$K_{п.а}^1, K_{п.а}^0$ — коефіцієнт постійного активу [3, с. 328].

3) Коефіцієнт фінансової рівноваги, який може бути визначений як співвідношення можливого обсягу власних фінансових ресурсів, створюваного підприємством та необхідного обсягу споживання його власних фінансових ресурсів:

$$K_{ф.р.} = \frac{ОС_{вфр}}{ОП_{вфр}} = \frac{ЧПО + АО + \Delta АК + \Delta СФРП}{\Delta ВК + ДФ + УРП + СП + \Delta РФ} = 1$$

де

ЧПО – чистий операційний прибуток;

АО – сума амортизаційних відрахувань;

$\Delta АК$ – сума приросту акціонерного капіталу;

ΔСФРп – приріст власних фінансових ресурсів за рахунок інших джерел;

ΔІвк – приріст обсягу інвестицій за рахунок власних джерел;

ДФ – сума дивідендного фонду;

УРП – обсяг коштів, що пов'язані з участю робітників у прибутку;

СП – обсяг соціальних програм підприємства;

ΔРФ – приріст суми резервного фонду підприємства [8, с. 506].

Але тут слід зауважити, що при оцінці ступеню фінансової стабільності за допомогою вищевказаних коефіцієнтів слід зосередити увагу не стільки на їх кількісних значеннях, які підвладні значним коливанням в теперішніх умовах економічної кризи, скільки на тенденціях в їх розвитку.

Тобто головною задачею є оцінка динаміки вищевказаних показників. В результаті була отримана модель оцінки ступеню фінансової стабільності з урахуванням потенційних можливостей розвитку підприємства у довгостроковій перспективі:

$$Кф. ст. = \sqrt[3]{Іф.р. \cdot Іф.с. \cdot Ік.р.},$$

де

Іф.р. – індекс росту коефіцієнту фінансової рівноваги, який визначається наступним чином:

$$Іф.р. = КФРпл. : КФРбаз.,$$

де

КФР пл. та КФР б. – відповідно коефіцієнти фінансової рівноваги в плановому та базовому періодах;

Іф.с. – індекс росту фінансової стійкості підприємства, який можна розрахувати за допомогою узагальнюючого коефіцієнту фінансової стійкості (Фс):

$$Іф.с. = 1 + Фс$$

Ік.р. – індекс росту обсягів діяльності підприємства з урахуванням коефіцієнту стійкого економічного росту (Gr):

$$I_{к.р.} = 1 + Gr ,$$

де

Gr - коефіцієнт стійкого росту підприємства, який визначає приріст обсягу його реалізації при збереженні положення фінансової рівноваги.

З урахуванням цього модель набуває наступного вигляду:

$$Kф. стаб. = \sqrt[3]{I_{ф.р.} \cdot (1 + \Phi_c) \cdot (1 + Gr)}$$

Розглянемо зазначені показники в табл. 8.

Таблиця 8

Оцінка рівня фінансової стабільності ТОВ «ЮТЕК»

Показники	За рік		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Коефіцієнт стійкого економічного росту (Gr)	0,225	0,200	0,011
Узагальнюючий коефіцієнт фінансової стійкості (Фс)	-0,271	-0,049	-0,307
Коефіцієнт фінансової рівноваги (Кф.р.)	1,127	0,360	-0,339
Коефіцієнт фінансової стабільності	-	0,650	-0,967

Тобто, при наявному обсязі активів підприємство достатньо реалізує свої потенційні можливості розвитку (оскільки $Gr < Kф.р.$) і тим самим може забезпечити стабільне функціонування в перспективному періоді і генерувати додаткові фінансові ресурси за рахунок внутрішніх джерел. Проте, враховуючи динаміку зазначених показників можна, на жаль, констатувати стрімке зниження коефіцієнта фінансової стабільності і її відсутність в 2017 році.

Висновки. В сучасних умовах діяльність вітчизняних підприємств потребує забезпечення стабільних умов на засадах їх стійкого економічного росту, фінансової рівноваги та фінансової стійкості. Для моделювання та прогнозування перспективного розвитку підприємств недостатньо тільки оцінювати фактичний їх фінансовий стан, але актуальним є дослідження динаміки фінансових показників та факторів, що спонукають їх зміну.

Література

1. Романишин М.І. Фінансові кризи та кризові явища як загроза економічній стабільності підприємств / М. І. Романишин // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2010. – № 682. – С. 123–130.
2. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь/ Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. – 2-е изд., испр. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 479 с.
3. Фінансовий аналіз: навч. посіб./ Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.
4. Ткаченко У.П. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / укладач: Ткаченко І.П. – Кам'янське, ДДТУ, 2018 р. - 223 с.
5. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз: навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2017. – 156 с.
6. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз. Частина II. Спеціальні методи фінансового аналізу. Навч. посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 76 с.
7. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
8. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. – К.: Ника-Цетр, Эльга, 2001. – 528 с.

References

1. Romanyshyn M.I. Finansovi kryzy ta kryzovi yavvyshcha yak zahroza ekonomichnii stabilnosti pidpriumstv / M. I. Romanyshyn // Visnyk NU «Lvivska politekhnikha». – 2010. – № 682. – S. 123–130.

2. Raizberh B.A. Sovremennyyi ekonomicheskiy slovar/ Raizberh B.A., Lozovskiy L.Sh., Starodubtseva E.B. – 2-e yzd., yspr. – M.: YNFRA-M, 1998. – 479 s.
3. Finansovyi analiz: navch. posib./ Bilyk M.D., Pavlovska O.V., Prytuliak N.M., Nevmerzhytska N.Yu. – K.: KNEU, 2005. – 592 s.
4. Tkachenko U.P. Konspekt lektsii navchalnoi dystsypliny «Finansovyi analiz» dlia studentiv usikh form navchannia napriamu pidhotovky 6.030508 «Finansy i kredyt» / ukladach: Tkachenko I.P. – Kam'ianske, DDTU, 2018 r. - 223 s.
5. Mishchuk H.Yu., Dzhyhar T.M., Shyshkina O.O. Ekonomichnyi analiz: navch. posibnyk. – Rivne: NUVHP, 2017. – 156 s.
6. Sokolska R.B., Zelikman V.D., Akimova T.V. Finansovyi analiz. Chastyna II. Spetsialni metody finansovoho analizu. Navch. posibnyk. – Dnipro: NMetAU, 2016. – 76 s.
7. Tiutiunyk Yu. M., Dorohan-Pysarenko L. O., Tiutiunyk S. V. Finansovyi analiz: navch. posib. / Tiutiunyk Yu. M., Dorohan-Pysarenko L. O., Tiutiunyk S. V. – Poltava : PDAA, 2016. – 430 s.
8. Blank Y.A. Fynansovyyi menedzhment: Uchebnyy kurs. – K.: Nyka-Tsetr, Olha, 2001. – 528 s.